

Centraal Planbureau

HBO
Academisch

Administratief
Secretarieel

Nederland
in
recessie

Signaalwaarde
in 2012
overschreden

CPB Policy Brief | 2011/13

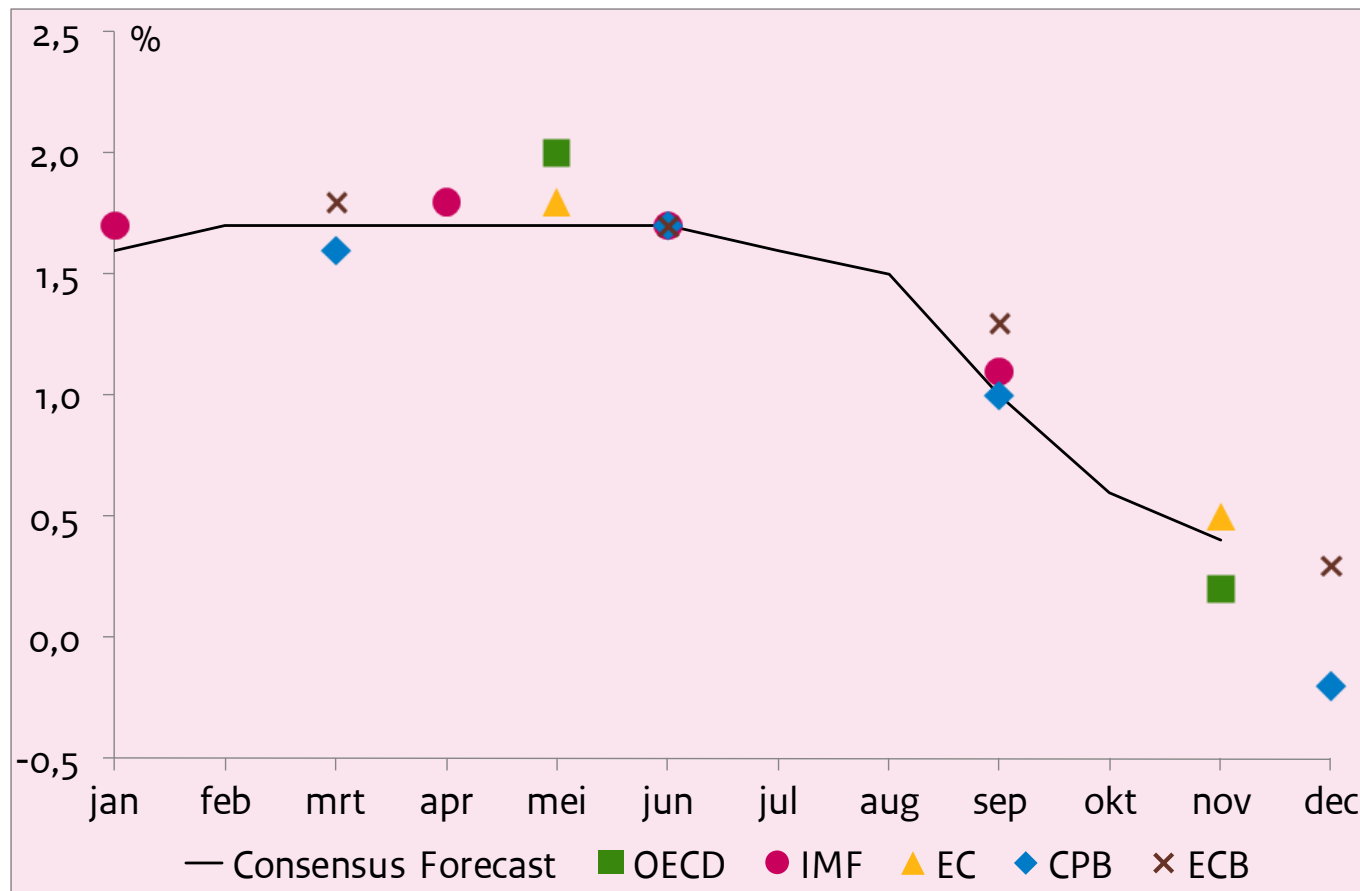
Decemberraming 2011

Economische
vooruitzichten
2012

Groei eurogebied in 2012 fors neerwaarts bijgesteld

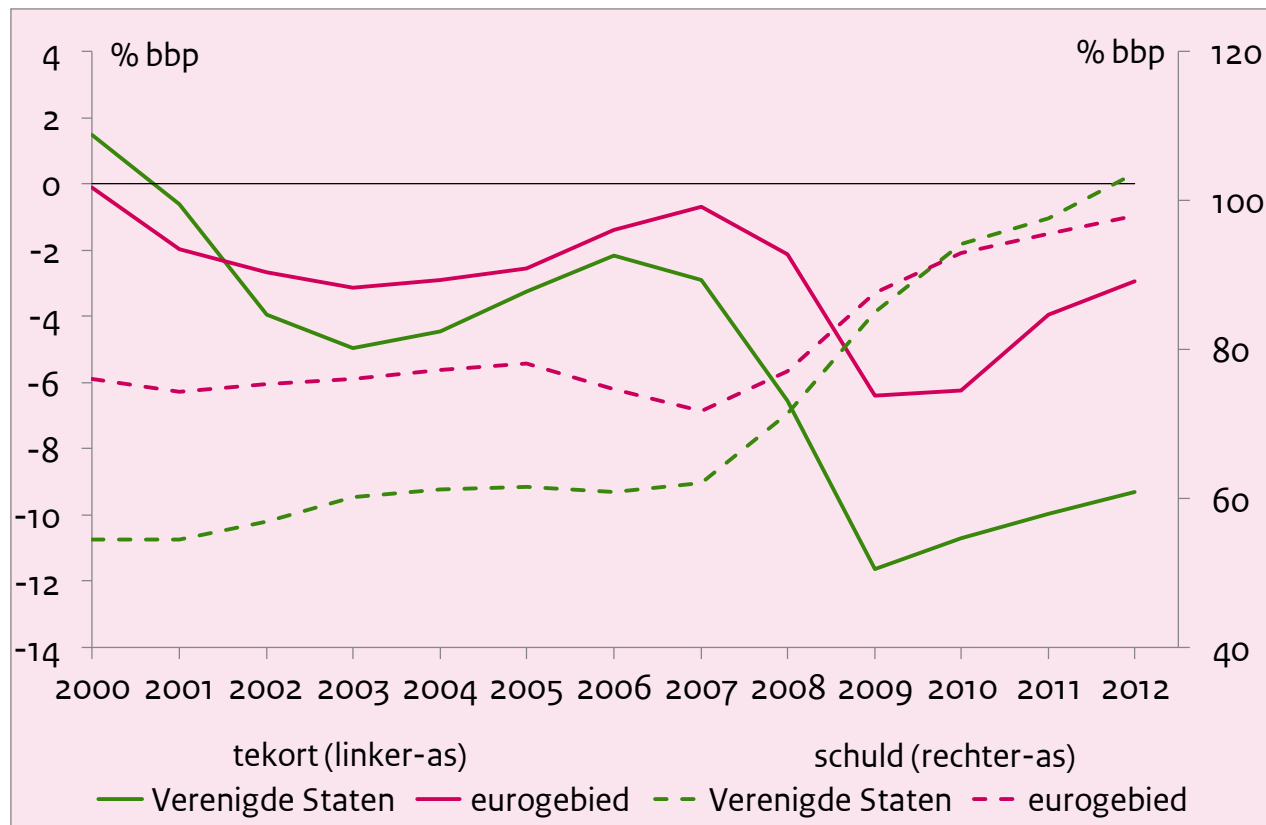

Spreads Europese bedrijfsobligaties lopen weer op

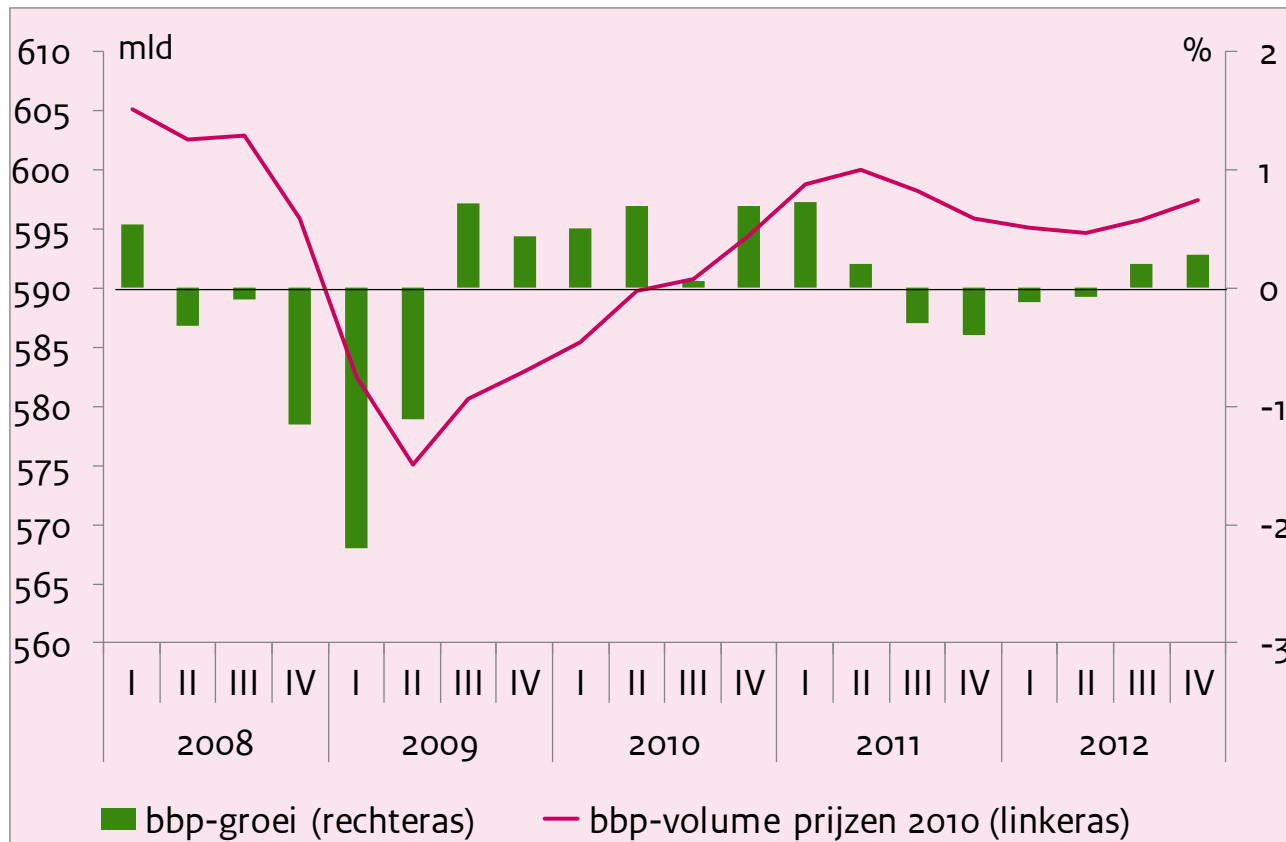

Schuld en tekort in VS hoger dan in eurogebied

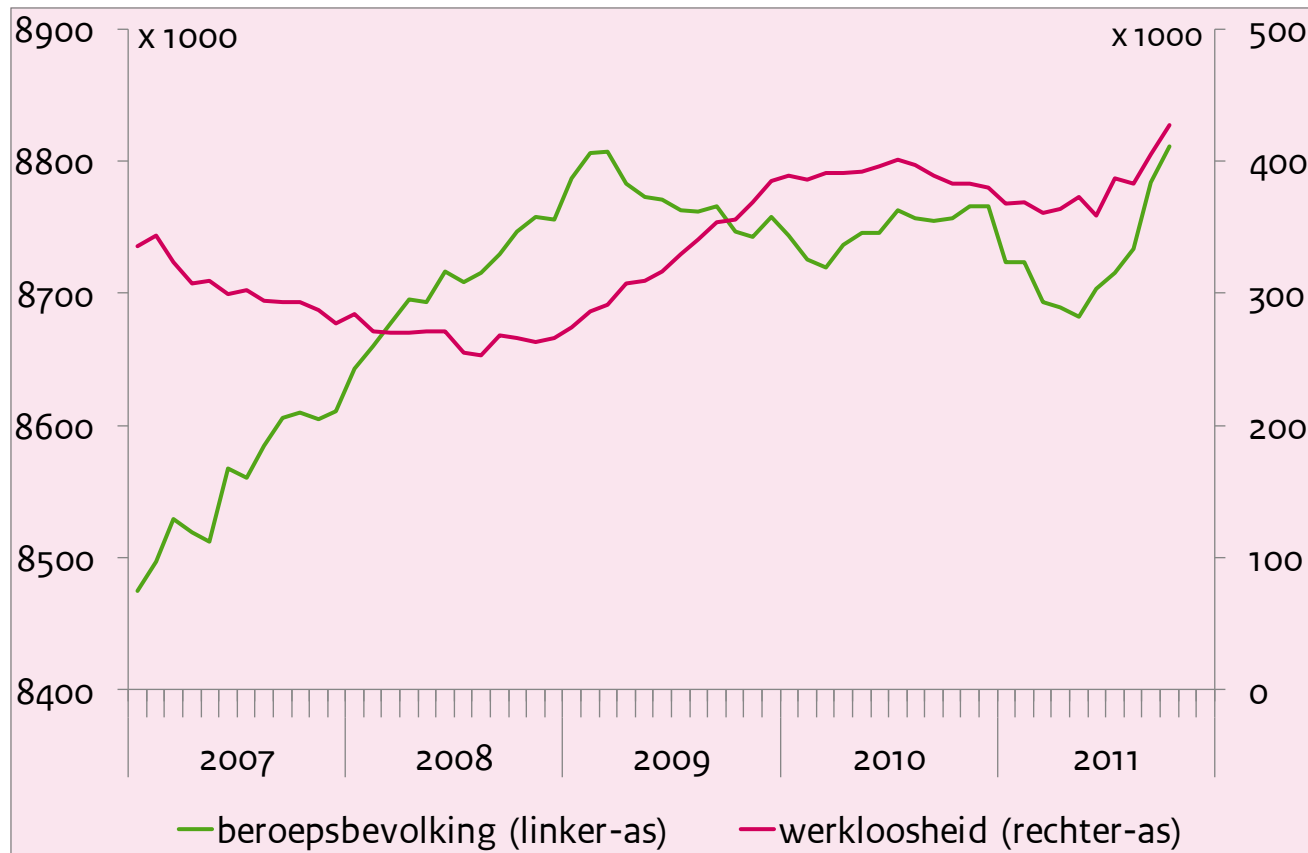

Nederlands sinds derde kwartaal weer in recessie

Stijging werkloosheid in 2011 door arbeidsaanbod

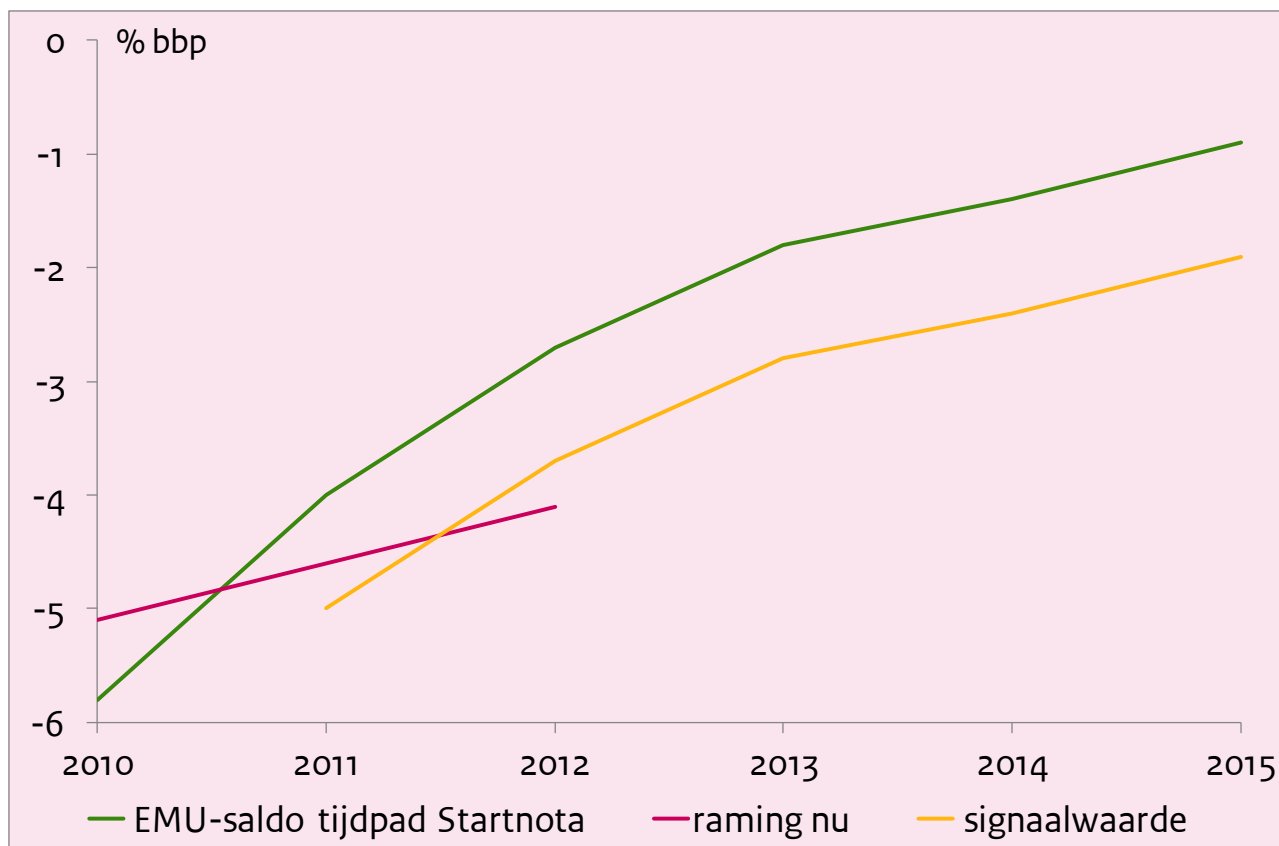

	2010	2011	2012
BBP-groei (%)	1,7	1½	-½
Werkloosheid (in duizenden)	390	385	475
EMU-saldo (% bbp)	-5,1	-4,6	-4,1

Signaalwaarde overheidstekort overschreden in 2012

Europees beleid

- 1% lagere groei in Italië betekent een stijging van de Italiaanse overheidsschuld van 2% bbp.
- Groeiherstel in Europa dan ook essentieel.
- Vergt een gecoördineerd macro-economisch beleid.
  - Herkapitalisatie van het Europese bankenwezen.
  - Orde op zaken stellen door overheden, met name in Zuid Europa.
  - Dit vereist structurele hervormingen. Een langdurig proces.
  - Leidt tot lagere loonstijgingen en inflatie in Zuid Europa.
  - Nodig om schuld van Zuid aan Noord Europa af te betalen.
  - 2% inflatie gemiddeld vereist dus hogere inflatie in Noord Europa.

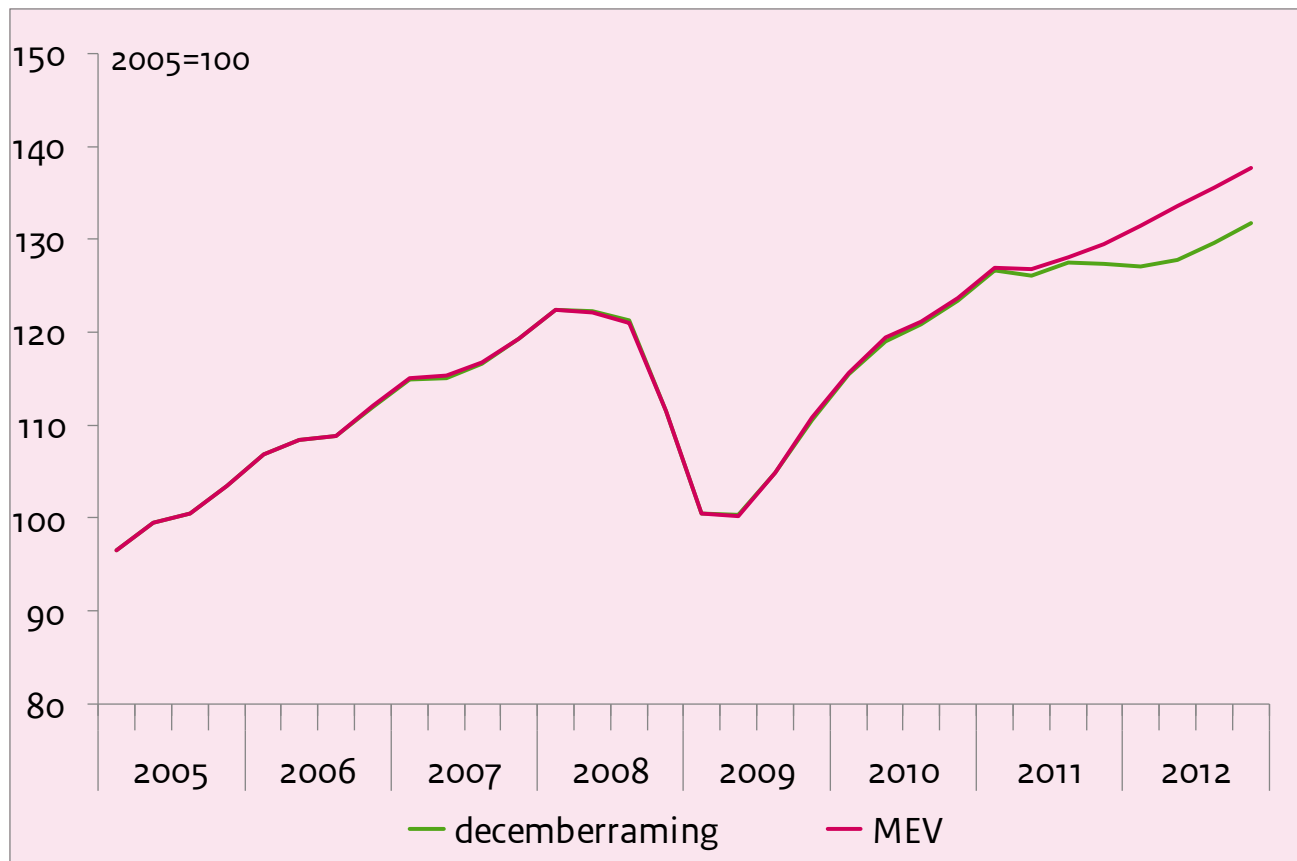

Nederland:

- IMF: Positief omhoogingsplan kabinet; flexibele uitvoering als economie wordt getroffen door negatieve economische schok.
- In deze raming gaat het overheidstekort door signaalwaarde in 2012
- Raming overheidstekort in 2013 is bepalend voor begrotingsbeleid
- CPB publiceert in februari zijn raming voor 2013
- Dan meer informatie beschikbaar, ook over Europese schuldencrisis.
- Ook hier geldt: liever structurele maatregelen, die groei versterken dan korte termijn ingrepen.

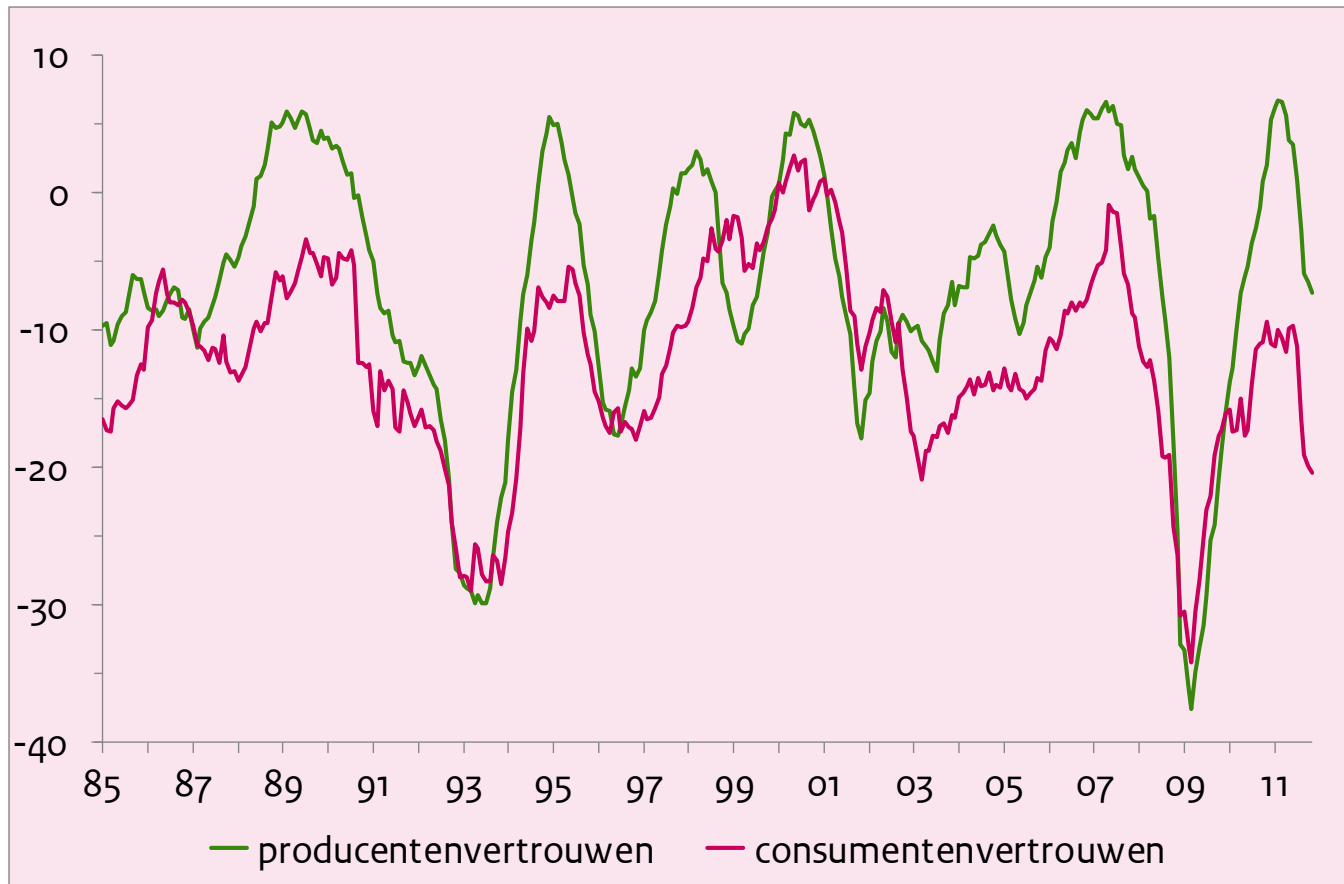

Wereldhandel stagneert

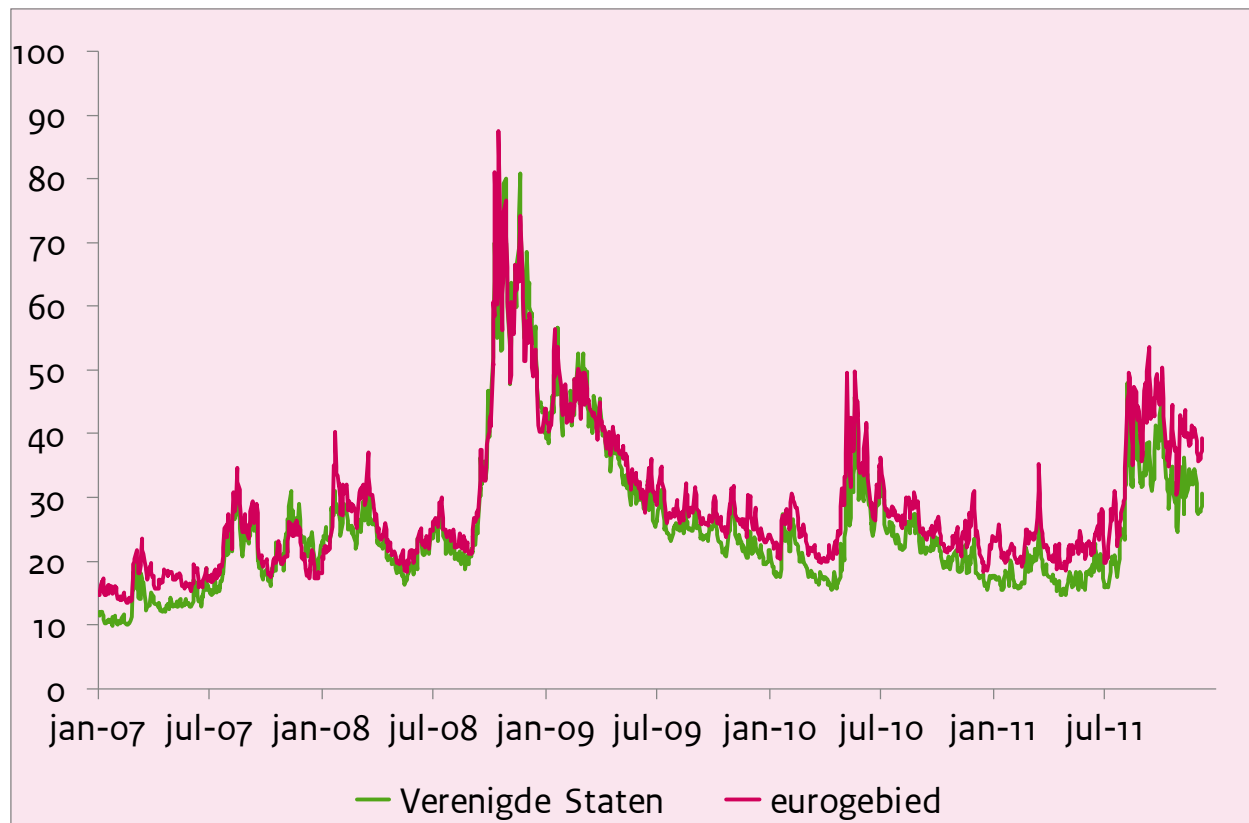

Vertrouwen bedrijven en consumenten krijgt klap

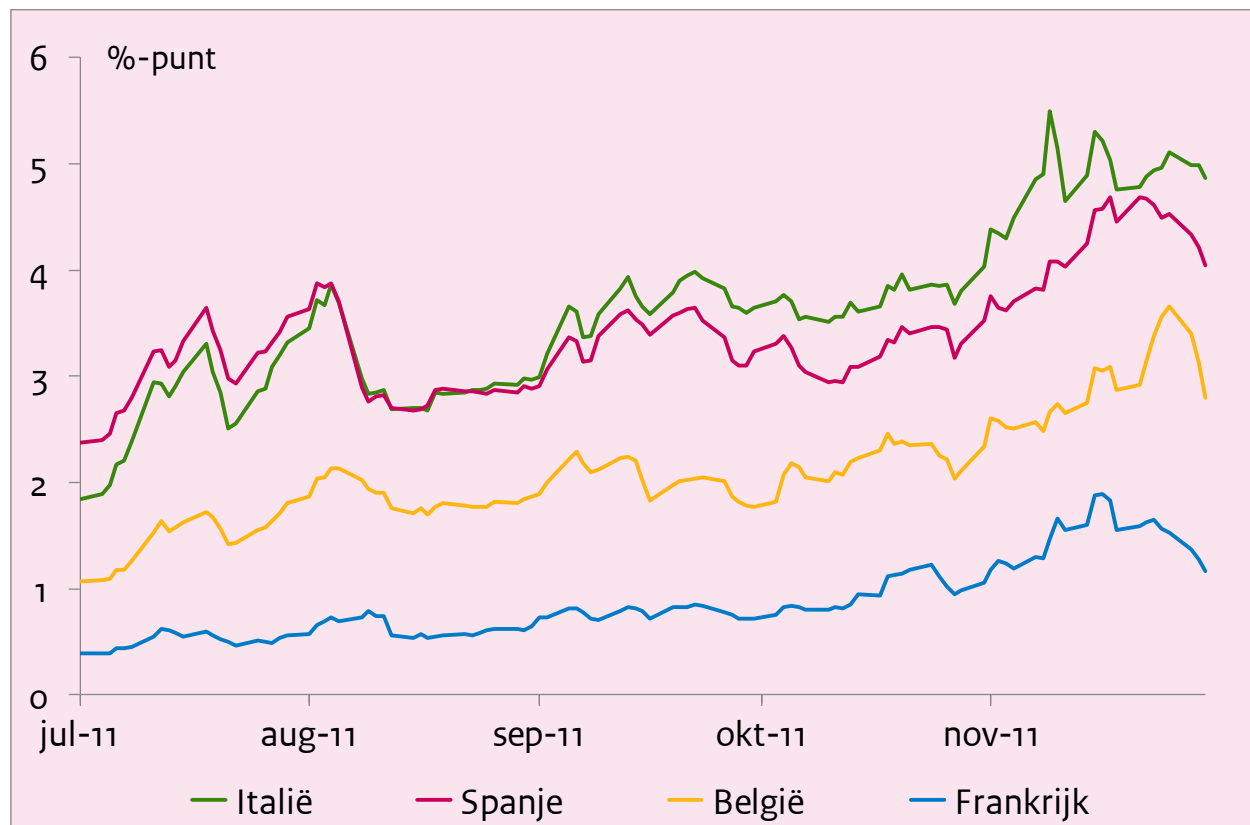

Volatiliteit aandelenmarkten al maanden weer hoog

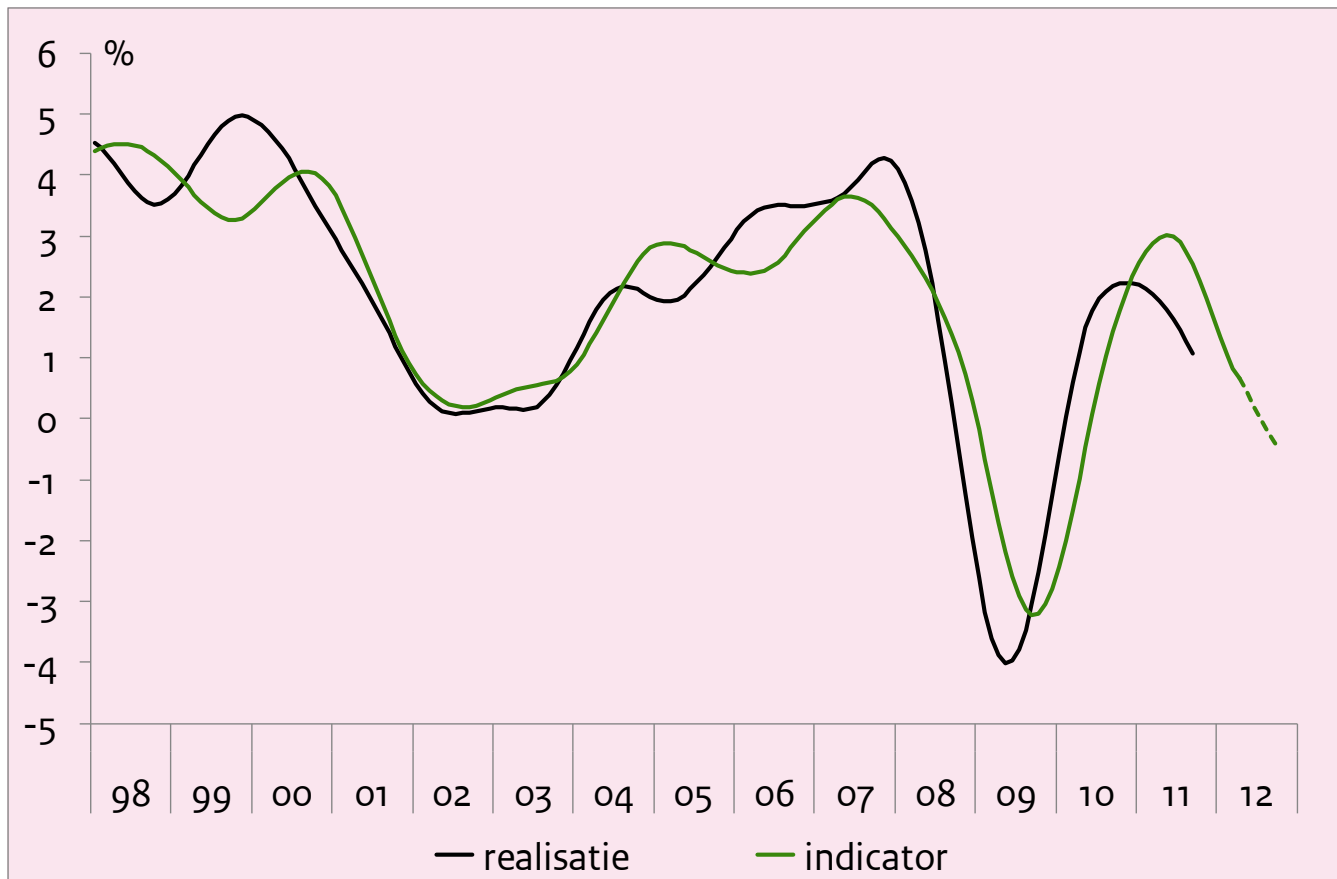

Verloop eurocrisis te zien in rentespreads met Duitsland

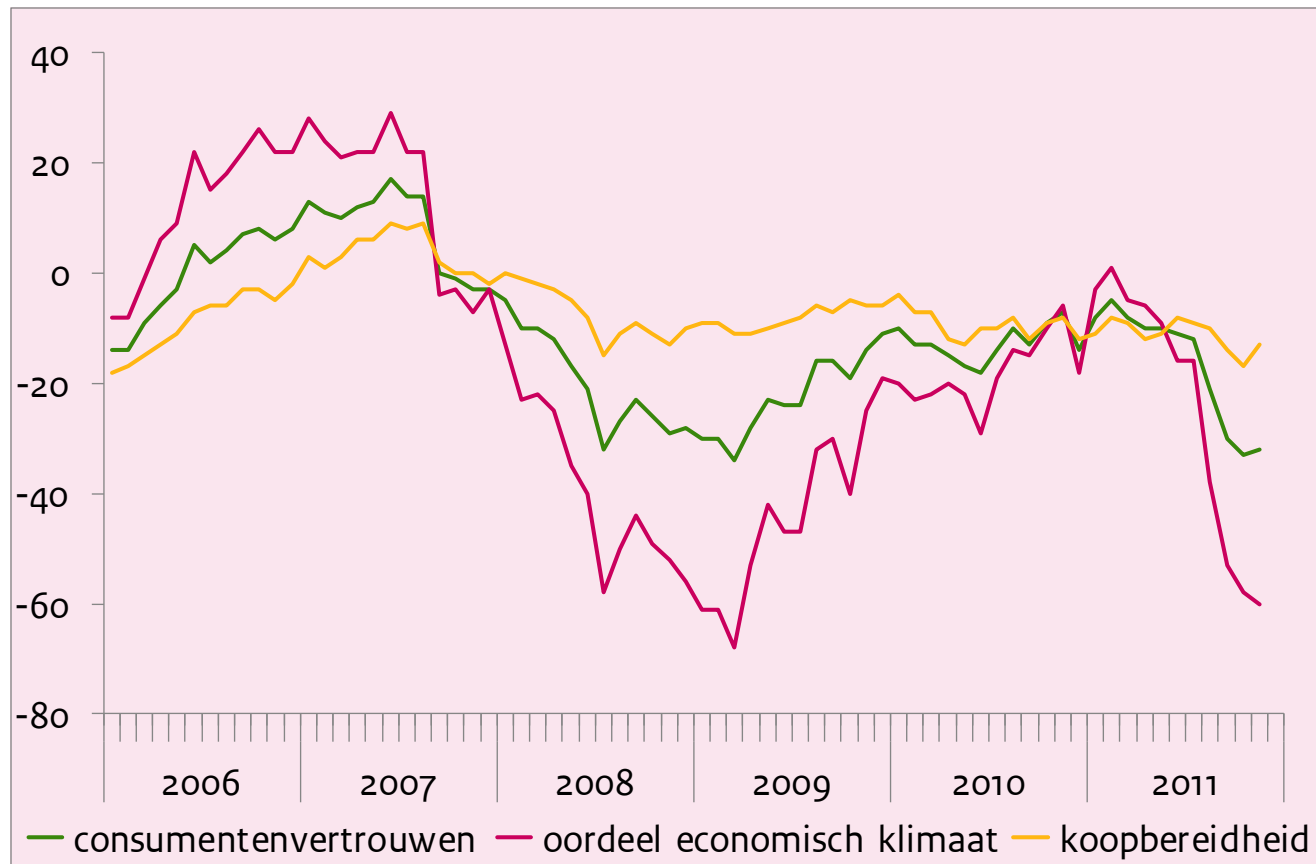

CPB conjunctuurindicator wijst op vertraging

Consumentenvertrouwen weer onderruit

Krapte op arbeidsmarkt neemt weer af

